
Osobitné podmienky pre poistenie zodpovednosti za environmentálnu škodu /OPZ-E/

Úvodné ustanovenia

1. Poistenie zodpovednosti za environmentálnu škodu podľa týchto Osobitných podmienok pre poistenie zodpovednosti za environmentálnu škodu /OPZ-E/ (ďalej len "osobitné podmienky") možno dojednať len v poistnej zmluve na poistenie zodpovednosti za škodu podľa Všeobecných podmienok pre poistenie zodpovednosti za škodu /VPZ 2010/ (ďalej len "VPZ"), za predpokladu, že súčasne s poistením podľa týchto osobitných podmienok je v poistnej zmluve dojednané aj poistenie zodpovednosti za škodu na veci spôsobenej porušením životného prostredia podľa čl. 10 VPZ.
2. Poistenie zodpovednosti za environmentálnu škodu podľa týchto osobitných podmienok sa považuje za dojednané len pokiaľ je táto skutočnosť zvlášť uvedená v poistnej zmluve a pokiaľ je pre toto poistenie v poistnej zmluve uvedený sublimit v zmysle čl. 6 Časti B Doplnujúcich všeobecných podmienok pre poistenie zodpovednosti za škodu /DPZ 2010/ (ďalej len "DPZ").
3. Na poistenie zodpovednosti za environmentálnu škodu podľa týchto osobitných podmienok sa vzťahujú ustanovenia VPZ a DPZ, okrem prípadov v týchto osobitných podmienkach ďalej uvedených.
4. Tieto osobitné podmienky tvoria prílohu poistnej zmluvy a sú jej neoddeliteľnou súčasťou.

Článok 1 Predmet poistenia

1. Odchylné od čl. 5 VPZ sú predmetom poistenia podľa týchto osobitných podmienok náklady, ktoré vznikli poistenému na nápravu environmentálnej škody na základe ustanovení zákona č. 359/2007 Z.z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "náklady na nápravu environmentálnej škody"), alebo na základe ustanovení právnych predpisov, ktorými sa implementuje Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd v právnom systéme štátov Európskej únie, v ich platnom znení, v rozsahu vymedzenom v čl. 5 týchto osobitných podmienok.
2. Predmetom poistenia sú tiež náklady na určenie nárokov a na obranu proti nárokom z titulu zodpovednosti prevádzkovateľa za environmentálnu škodu uplatňovaným orgánmi verejnej moci alebo inými tretími osobami v rozsahu uvedenom v čl. 9 ods. 6 a 7 VPZ.

Článok 2 Škodová udalosť

1. Odchylné od čl. 4 ods. 1 VPZ sa pre účely týchto osobitných podmienok škodou rozumie environmentálna škoda, t.j.:
 - škoda na chránených druhoch a chránených biotopoch,
 - škoda na vode,
 - škoda na pôdev zmysle § 2 ods. 1 písm. a) zákona.
2. Odchylné od čl. 4 ods. 2 VPZ sa za škodovú udalosť považuje prvé preukázateľné zistenie environmentálnej škody, ktorú poistený spôsobil pri výkone poistenej činnosti, za ktorú zodpovedá ako prevádzkovateľ v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 359/2007 Z.z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon") a nárok na náhradu ktorej bol v súlade so zákonom uplatnený voči poistenému.
3. Sériová škodová udalosť
Odchylné od čl. 4 ods. 3 VPZ sa za jednu škodovú udalosť považujú zistenia viacerých environmentálnych škôd v zmysle ods. 2 tohto článku, ktoré vznikli z tej istej príčiny. Za jednu škodovú udalosť sa tiež považujú zistenia environmentálnych škôd v zmysle ods. 2 tohto článku, ktoré vznikli z časovo súvisiacich príčin rovnakého druhu, ak medzi týmito príčinami existuje právna, hospodárska alebo technická súvislosť.
4. V poistení nákladov na nápravu environmentálnej škody spôsobenej vadným výrobkom poisteného po jeho dodaní, alebo vadne vykonanou prácou poisteného po jej odovzdaní podľa čl. 2 Časti A DPZ, sa na vymedzenie pojmu "škodová udalosť" zodpovedajúcim spôsobom použijú ustanovenia čl. 2 bod 4.2.1 Časti A DPZ.

Článok 3 Vecný rozsah poistenia

1. Poistenie sa vzťahuje na náklady podľa čl. 1 týchto osobitných podmienok, iba ak environmentálna škoda vznikla pri výkone poistenej činnosti uvedenej v poistnej zmluve a bola vyvolaná jednotlivou, náhle vzniknutou, nepredvídanou udalosťou, ktorá vybočuje z riadnej bezporuchovej prevádzky podniku poisteného (ďalej len "porucha").
2. Poistovateľ v žiadnom prípade neposkytne plnenie za náklady podľa čl. 1 týchto osobitných podmienok, ak environmentálna škoda bola vyvolaná viacerými, vzhľadom na svoj účinok rovnakými udalosťami (napr. znečistenie, vyparovanie), pričom pri jednotlivých udalostiach tohto druhu by táto škoda nenastala.

Odchylné od čl. 11 ods. 11 VPZ sa však poistenie vzťahuje na náklady na nápravu environmentálnej škody spôsobenej pozvoľnou emisiou alebo pozvoľným pôsobením teploty, plynov, pár, tekutín, vlhkosti alebo neatmosférických zrážok, ktoré sú odvodené a zároveň podmienené ako následok poruchy.
3. Ak bolo v poistnej zmluve dojednané aj poistenie zodpovednosti za vadný výrobok podľa čl. 2 Časti A DPZ, poistenie sa vzťahuje na náklady podľa čl. 1 týchto osobitných podmienok aj v prípade, ak environmentálna škoda nevznikla v dôsledku poruchy, avšak len za podmienky, že environmentálna škoda:
 - nebola spôsobená účinkom výrobku zodpovedajúcim pôvodnému určeniu, alebo
 - by rovnako bola spôsobená aj účinkom výrobku zodpovedajúcim pôvodnému určeniu.
4. Odchylné od čl. 11 ods. 6 VPZ sa poistenie vzťahuje na náklady na nápravu škody na vode alebo pôde v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) zákona, aj pokiaľ je voda alebo pôda vo vlastníctve, nájme, lízingovom nájme, prípadne v držbe alebo užívaní z iného právneho dôvodu poisteného, alebo jeho rodinných príslušníkov, spoločníkov alebo spoločností podľa čl. 11 ods. 6 písm. b) až e) a poistený nespôsobil škodu úmyselne alebo hrubou neobstarlivosťou.
5. Poistenie sa vzťahuje len na náklady, ktoré nie sú predmetom poistenia podľa čl. 10 VPZ (škody na veci spôsobené porušením životného prostredia) alebo čl. 2 Časti A DPZ (zodpovednosť za vadný výrobok).
6. Subsidiarita poistenia
Poistovateľ neposkytne plnenie, ak existuje inou poistnou zmluvou dojednané poistenie nákladov, ktoré sú predmetom poistenia podľa čl. 1 týchto osobitných podmienok, a to bez ohľadu na to, či alebo v akej výške z inej poistnej zmluvy vznikne v prípade škodovej udalosti nárok na plnenie.

Článok 4 Zvýšenie poistného rizika

1. Odchylné od čl. 6 VPZ sa poistenie nevzťahuje na zvýšenie alebo rozšírenie poistného rizika, ktoré nastane počas poistného obdobia (v prípade poistenia s bežným poistným) resp. doby trvania poistenia (v prípade poistenia s jednorazovým poistným).
2. Nové prevádzky poisteného (výrobné prevádzky, sklady, predajné miesta a pod.) nie sú poistené automaticky a ich zahrnutie do poistenia vyžaduje predchádzajúci písomný súhlas poistovateľa. Poistovateľ je oprávnený, na základe posúdenia zvýšeného alebo rozšíreného poistného rizika, upraviť rozsah a podmienky poistenia a určiť doplatok poistného v dodatku k poistnej zmluve.

Článok 5 Územná platnosť poistenia

1. Odchylné od čl. 7 VPZ sa poistenie vzťahuje na náklady na nápravu environmentálnej škody vzniknutej na území platnosti Smernice Európskeho parlamentu a Rady číslo 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (ďalej len "územie platnosti Smernice"):
 - pri výkone poistenej činnosti v prevádzke poisteného uvedenej v poistnej zmluve,
 - spôsobenej vadným výrobkom poisteného, ktorý poistený dodal alebo nechal dodať na území platnosti Smernice,
 - spôsobenej vadným výrobkom poisteného, ktorý sa na územie platnosti Smernice dostal bez toho, že by ho tam poistený dodal alebo nechal dodať,
 - pri výkone montážnych, údržbárskych (aj inšpekčných a servisných), opravárskych a stavebných prác poisteným, ako aj z vlastníctva a užívania pohyblivých zariadení určených na vykonávanie týchto prác poisteným,
 - v príčinnej súvislosti s pracovnými cestami poisteného a účasťou poisteného na výstavách a veľtrhoch na území platnosti Smernice.
2. Poistenie sa vzťahuje na nároky uplatnené voči poistenému z titulu zodpovednosti za environmentálnu škodu podľa vykonávacích právnych predpisov štátov Európskej únie k Smernici Európskeho parlamentu a Rady číslo 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd, avšak iba v rozsahu nepresahujúcom rozsah vymedzený zákonom.

Článok 6 Časová platnosť poistenia

1. Odchylné od čl. 8 VPZ sa poistenie vzťahuje na škodové udalosti (v zmysle čl. 2 ods. 2 týchto osobitných dojednaní), ktoré nastali počas doby trvania poistenia alebo najneskôr pred uplynutím dvoch rokov od zániku poistenia. Udalosť, ktorá vyvolala environmentálnu škodu musí nastať počas doby trvania poistenia.

2. Na náklady na nápravu environmentálnej škody, ktorá bola síce zistená počas doby trvania poistenia, ale vyvolaná bola udalosťou, ktorá nastala pred začiatkom poistenia, sa poistenie vzťahuje len vtedy, ak táto udalosť nastala najskôr dva roky pred začiatkom poistenia a poistník a poistený nemali a nemohli mať do začiatku poistenia o tejto udalosti alebo environmentálnej škode žiadnu vedomosť.
3. Pre sériovú škodovú udalosť (v zmysle čl. 2 ods. 3 týchto osobitných dojednaní) sa zodpovedajúcim spôsobom použijú ustanovenia čl. 8 ods. 2 VPZ.

Článok 7 **Poistné plnenie**

1. Náprava environmentálnej škody

- 1.1. Cieľom nápravy environmentálnej škody na chránených druhoch, chránených biotopoch a vode je obnova životného prostredia do základného stavu a odstránenie závažných rizík nepriaznivých účinkov na zdravie. Tento cieľ sa dosahuje pomocou nápravných opatrení v rámci primárnej nápravy, doplnkovej nápravy a kompenzačnej nápravy v zmysle §§ 7 až 9 zákona:

Primárnou nápravou sú nápravné opatrenia, ktorými sa dosiahne obnova environmentálnou škodou poškodených prírodných zdrojov alebo ich funkcií do základného stavu alebo do takmer základného stavu.

Doplnkovou nápravou sú nápravné opatrenia, ktoré sa prijímajú vtedy, ak sa nedosiahla obnova environmentálnou škodou poškodených prírodných zdrojov alebo ich funkcií primárnymi nápravnými opatreniami. Účelom doplnkových nápravných opatrení je zabezpečiť podobnú úroveň prírodných zdrojov a ich funkcií, aká by bola zabezpečená, ak by sa poškodené miesto vrátilo do základného stavu.

Kompenzačnou nápravou sú nápravné opatrenia, ktoré sa prijímajú na kompenzáciu dočasných strát prírodných zdrojov alebo ich funkcií, ktoré nastali odo dňa vzniku environmentálnej škody, až kým sa primárnymi nápravnými opatreniami nedosiahne obnova prírodných zdrojov alebo ich funkcií.

- 1.2. Cieľom nápravy environmentálnej škody na pôde je zabezpečiť odstránenie znečistenia pôdy tak, aby pôda nepredstavovala závažné riziko nepriaznivých účinkov na zdravie. Náprava environmentálnej škody na pôde sa dosahuje nápravnými opatreniami v zmysle § 10 ods. 4 zákona:

Nápravné opatrenia na odstránenie environmentálnej škody na pôde musia zabezpečiť odstránenie znečisťujúcich látok a prípravkov, účinnú kontrolu ich množstva a zabránenie ich šíreniu alebo zníženiu ich množstva tak, aby znečistená pôda nepredstavovala žiadne závažné riziko nepriaznivého účinku na zdravie so zreteľom na jej súčasné alebo budúce využívanie.

2. Náklady na nápravné opatrenia

- 2.1. Poisťovateľ poskytne v rozsahu určenom týmito osobitnými podmienkami a poistnou zmluvou plnenie za náklady vynaložené na účelné a účinné vykonanie zákonom predpísaných nápravných opatrení podľa ods. 1 tohto článku, nezávisle od toho, či je poistený povinný vykonať nápravné opatrenia sám alebo je povinný uhradiť náklady na nápravné opatrenia tretej osoby.
- 2.2. Povinnosť poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie za náklady na primárnu a doplnkovú nápravu environmentálnej škody na chránených druhoch a chránených biotopoch je, v rámci sublimitu dojednaného v poistnej zmluve pre poistenie podľa týchto osobitných dojednaní, obmedzená na náhradu nákladov, ktoré sú potrebné na vrátenie poškodených prírodných zdrojov alebo ich funkcií do základného stavu.
- 2.3. Ak sa v dôsledku environmentálnej škody, na náklady na nápravu ktorej sa vzťahuje poistenie podľa týchto osobitných podmienok, zvýši už prítomné znečistenie vody alebo pôdy, poisťovateľ poskytne plnenie len za tú časť nákladov, ktoré z celkových nákladov na nápravu environmentálnej škody ostanú po odpočítaní časti nákladov potrebných na nápravu pôvodného znečistenia prítomného pred vznikom škody, a to bez ohľadu na to, či a kedy by boli tieto náklady vynaložené ak by poistná udalosť nenastala.
- 2.4. Horná hranica plnenia poisťovateľa za náklady na nápravné opatrenia vykonané v rámci kompenzačnej nápravy je stanovená vo výške 20 % zo sublimitu dojednaného v poistnej zmluve pre poistenie podľa týchto osobitných poistných podmienok.

3. Náklady pred vznikom škodovej udalosti

- 3.1. Poisťovateľ uhradí, bez ohľadu na to či nastala škodová udalosť, náklady poisteného na opatrenia na odvrátenie alebo zmiernenie bezprostredne hroziacej a inak neodvrátiiteľnej environmentálnej škody. Podmienkou je, aby porucha v zmysle čl. 3 ods. 1 týchto osobitných podmienok bola zistená počas doby trvania poistenia.
- 3.2. Plnenie za poistené náklady pred vznikom škodovej udalosti bude poskytnuté v rámci sublimitu dojednaného v poistnej zmluve pre poistenie podľa týchto osobitných dojednaní.
- 3.3. Poistený je povinný urobiť v rámci svojich možností všetko pre to, aby sa náklady obmedzili na rozsah, ktorý je nevyhnutný a objektívne primeraný na zabránenie vzniku škody alebo zmiernenie už vzniknutej škody.
- 3.4. Okrem prípadu v čl. 3 ods. 4 týchto osobitných podmienok poisťovateľ v žiadnom prípade neposkytne plnenie za náklady, aj pokiaľ zahŕňujú náklady uvedené v bode 3.1, na udržanie prevádzkyschopnosti, opravu, dovybavenie, zabezpečenie alebo sanáciu huteľných a nehuteľných vecí vo vlastníctve, v nájme, lízingu nájme, alebo v držbe alebo užívaní z iného právneho dôvodu poisteného, či už v prítomnosti alebo minulosti, alebo vecí vyrobených alebo dodaných poisteným.

Poistovateľ však uhradí také náklady na odvrátenie alebo zmiernenie bezprostredne hroziacej a inak neodvrátimeľnej environmentálnej škody, pri ktorom musia byť nezasiahnuté hnutelne alebo nehnuteľné veci poisteného zmenené. Suma, o ktorú sa prípadne zvýši hodnota týchto vecí sa odpočíta z poistného plnenia.

4. Klausula o zamedzení kumulácie rizika koncernu

Ak sa na viaceré poistné udalosti poisteného, jeho dcérskych spoločností, pobočiek a pod. vzniknuté z tej istej príčiny vzťahuje poistenie dojednané poistnou zmluvou s poistovateľom, ako aj ďalšie poistenia zodpovednosti za škodu a/alebo zodpovednosti za environmentálnu škodu dojednané s poistovateľmi spoločnosťami, ktoré patria do koncernu Talanx, alebo s poistovateľmi spoločnosťami, ktoré sú súčasťou partnerských spoločností koncernu Talanx v oblasti medzinárodných poistných programov (ďalej len "poistovne patriace do koncernu a partnerské poistovne"), je celkový úhrn plnení poistovateľa, poistovní patriacich do koncernu a partnerských poistovní za jednu poistnú udalosť z týchto poistení ohraničený najvyššou poistnou sumou/limitom plnenia spomedzi tých, ktoré v týchto poisteniach platia pre túto poistnú udalosť.

Poistením zodpovednosti za škodu resp. poistením zodpovednosti za environmentálnu škodu sa pre účely tejto klauzuly rozumejú poistenia, ktorých predmet (či už v rámci základného alebo vedľajšieho poistenia resp. pripoistenia) je totožný s predmetom poistenia podľa týchto osobitných dojednaní.

Článok 8 Výluky z poistenia

1. Poistenie podľa týchto osobitných podmienok sa nevzťahuje na náklady na nápravu environmentálnej škody, ktorá bola spôsobená:

- a) oprávneným zásahom do prírodného zdroja, uskutočneným v súlade s právnymi predpismi (napr. všeobecne záväznými právnymi predpismi týkajúcimi sa vodného hospodárstva, ochrany prírody a krajiny, poľovníctva alebo rybolovu), na základe súdneho alebo správneho rozhodnutia, alebo normy, v rozsahu príslušného oprávnenia,
- b) plnením nariadení orgánov verejnej moci, pokiaľ sa nejedná o nariadenia v súvislosti s bezprostredne hroziacimi alebo už vzniknutými environmentálnymi škodami,
- c) emisiou, činnosťou alebo akýmkoľvek použitím výrobku počas činnosti, ktoré podľa stavu vedeckých a technických poznatkov v čase, kedy došlo k uvoľneniu emisie alebo výkonu činnosti, neboli považované za pravdepodobnú príčinu environmentálnej škody,
- d) v dôsledku projektovania, výstavby, prevádzkovania, údržby, opravy alebo likvidácie:
 - zariadení na prechodné skladovanie nebezpečných odpadov, ako aj konečné skladovanie alebo ukladanie odpadov akéhokoľvek druhu,
 - podzemných vedení a nádrží bez kontroly netesnosti a presakovania,
 - čističiek odpadových vôd, číriacich zariadení a zariadení na spracovanie odpadu.
- e) zmenou zdroja spodnej vody alebo jeho toku,
- f) prenosom ochorení na chránené druhy.

2. Poistenie podľa týchto osobitných podmienok sa nevzťahuje na náklady na nápravu environmentálnej škody, pokiaľ existuje nárok na náhradu týchto nákladov voči orgánom verejnej moci.

Náklady na presadenie nárokov voči orgánom verejnej moci v zmysle čl. 1 ods. 2 týchto osobitných dojednaní však sú aj v tomto prípade predmetom poistenia.

3. Poistenie podľa týchto osobitných podmienok sa nevzťahuje na náklady na udržanie prevádzkyschopnosti, opravu, dovybavenie, zabezpečenie alebo sanáciu zariadení poisteného, ktoré presiahnu nevyhnutné zachraňovacie náklady podľa čl. 9, ods. 5 VPZ. Platí to v prípade, keď sú zariadenia vo vlastníctve, v nájme, lízingu, nájme, alebo v držbe alebo užívaní z iného právneho dôvodu poisteného, poistníka, ich rodinných príslušníkov, spoločníkov alebo spoločností podľa čl. 11 ods. 6 písm. b) až e).

4. Poistovateľ neposkytne poistné plnenie za poistenie podľa týchto osobitných podmienok, ak bolo vyšetrenie škody, jej likvidácia alebo plnenie ďalších povinností poistovateľa znemožnené konaním alebo opomenutím štátnej moci, tretej osoby, poistníka alebo poisteného.

Článok 9 Povinnosti

1. Okrem dodržiavania povinností stanovených VPZ, DPZ a povinností dohodnutých v poistnej zmluve, je poistený povinný:

- a) dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy, právne predpisy nižšej právnej sily, individuálne súdne alebo správne rozhodnutia, technické normy a pod., predovšetkým právne predpisy, rozhodnutia a normy týkajúce sa životného prostredia a vodného hospodárstva,
- b) prijať vhodné bezpečnostné opatrenia, aby predišiel vzniku škody alebo nároku na náhradu škody,
- c) odborne udržiavať alebo nechať udržiavať zariadenie a iné vybavenie ohrozujúce životné prostredie; potrebné opravy a údržbárske práce je poistený povinný vykonať bezodkladne.

Najmenej každých 5 rokov, pokiaľ nie je právnym predpisom, rozhodnutím alebo normou stanovená kratšia lehota, musí byť zariadenie a vybavenie poisteného ohrozujúce životné prostredie preukázateľne odborne preskúšané. Táto lehota začína plynúť uvedením zariadenia do prevádzky alebo jeho posledným preskúšaním, bez ohľadu na začiatok poistenia,

- d) bezodkladne informovať poisťovateľa o zistení poruchy, a to písomne, ak treba aj telefonicky, elektronickou poštou alebo faxom.
2. Pri nesplnení niektorej z povinností uvedených v ods. 1 tohto článku a tiež povinnosti uvedenej v čl. 7 bod 3.3 týchto osobitných dojednaní má poisťovateľ v zmysle § 799 Občianskeho zákonníka právo odmietnuť alebo znížiť poistné plnenie, v závislosti od toho, aký malo porušenie povinností vplyv na vznik a výšku škody alebo na vznik povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie.

- • - • - • - • -